

FÖRHANDLINGSORDNING

NACKA TINGSRÄTT
Avdelning 4

INKOM: 2013-08-29
MÅLNR: M 1425-12
AKTBIL: 914

Huvudförhandling och syn den 15 oktober – 8 november
2013

Slussen

Plats: Piperska Murens lokaler, Scheelegatan 14, Stockholm

Bankettsalen (plats för ca 130 personer)

Ordenssalen (plats för ca 50 personer)

Mark- och miljödomstolen (MMD): Rådmannen Bjarne Karlsson, tekniska rådet Ingrid Johansson, de särskilda ledamöterna Kerstin Blom Bokliden och Gunnar Zettersten samt domstolshandläggarna Ann-Britt Storhannus och Ida Österlund

Sökande: Stockholms kommun, genom dess Exploateringsnämnden (Staden),
Projektledare: Monica Granberg (MG)

Ombud: Advokaterna Per Molander (PM) och Bo Hansson (BH), Mannheimer Swartling Advokatbyrå (MSA)

Tisdagen den 15 oktober kl. 10.00 (vecka 1, dag 1), Bankettsalen

ALLMÄNT

1. Närvarande antecknas.
2. Eventuella hinder mot huvudförhandling. Genomgång av förhandlingsordningen. Tidpunkt för syn.
3. Målets handläggning.
4. Sökandens **yrkanden**.
5. Remissinstansernas och övrigas inställning (tillstyrker/avstyrker) samt eventuella yrkanden.
6. Sökanden redogör övergripande för **Slussenprojektet**:
  - **Bakgrund**
    - Nuvarande trafikanläggning är tekniskt uttjänt
    - Översvämningsrisker i Mälaren
  - Den planerade **vattenverksamheten**
    - Inom Slussenområdet
    - Utanför Slussenområdet
    - Ny vattenhushållning
  - **Tidplan** för projektet och den planerade vattenverksamheten

Klargörande frågor från remissinstanser m.fl.

7. Sökanden redogör för **planförhållandena** i Slussenområdet
  - Gällande detaljplaner, status för nya detaljplaner, vilka arbeten som är beroende av de nya detaljplanerna och ev. förslag till villkor

Klargörande frågor från remissinstanser m.fl.

8. Sökanden redogör för **arbetsprocess och alternativ**

- Samrådsprocess, referensgrupp m.m.
- Alternativ och nollalternativ

9. Sökanden redogör för **klimateanpassningen**

- Nya avtappningskapaciteten för Mälaren
- Slussenanläggningen
- Nya vattenhushållningen av Mälaren

10. Sökanden redogör för **tillståndsprövningens avgränsning**

Klargörande frågor från remissinstanser m.fl.

11. Sökanden presenterar plan för **syn Mälaren** (plan för syn i Slussenområdet presenteras under punkt 20, dag 3)

Klargörande frågor från remissinstanser m.fl.

12. Frågor och kommentarer och synpunkter från remissinstanser m.fl. med avseende på Stadens anförande under dagen.

Onsdagen den 16 oktober kl. 09.00 (vecka 1, dag 2), Bankettsalen

PLANERADE ARBETEN I SLUSSENOMRÅDET

13. Sökanden redogör för ansökt vattenverksamhet innefattande **arbeten i ytvatten**, bl.a.

- Utrivning av befintliga vattenanläggningar
- Nya vattenanläggningar: sluss, kajer, brofundament, kulvertar, andra konstruktioner (inkl fiskvandringssväg)
- Skyddsåtgärder: utfyllnad djuphålur, erosionsskydd
- Provisoriska anläggningar under byggtiden
- Masshantering (plan för återanvändning av restmaterial)

Klargörande frågor från remissinstanser m.fl.

14. Sökanden redogör för sökt **miljöfarlig verksamhet** i Söderström

- Nyttiggörande av massor för anläggningsändamål

Klargörande frågor från remissinstanser m.fl.

15. Sökanden redogör för sökt **grundvattenbortledning**

- Beskrivning av planerade anläggningar i berg och jord (bussterminal, arbetstunnlar, spillvattentunnel, kulvertar m.m.)

- Grundvattenbortledning för dessa anläggningar (permanent resp. tillfällig)

- Influensområdets utbredning och avgränsning (inkl. utökat influensområde under byggtid)

- Skyddsåtgärder

Klargörande frågor från remissinstanser m.fl.

16. Sökanden redogör för **konsekvenserna** av planerade arbeten i Slussenområdet inklusive **åtgärdsplaner** och **förslag till villkor**

- i. Konsekvenser för *människors miljö och hälsa* (buller, stömljud, luftmiljö, rekreation och stadsliv)
  - presentation av *Åtgärdsplan för buller och stömljud under byggtiden*
  - presentation av villkor V2
- ii. Konsekvenser för grundvatten (byggnader, anläggningar, föroreningsmobilisering m.m.)
  - presentation av förslag till *Kontrollprogram vattenverksamhet – grundvatten*
  - presentation av villkor V5
- iii. Konsekvenser för *kulturmiljön och kulturhistoriskt värdefull bebyggelse*

- presentation av *Åtgärdsplan för vibrationer gällande kulturbyggnader*
- presentation av villkor V3

Klargörande frågor från remissinstanser m.fl.

Torsdagen den 17 oktober kl. 09.00 (vecka 1, dag 3), Bankettsalen

PLANERADE ARBETEN I SLUSSENOMRÅDET, forts

17. Sökanden fortsätter redogörelsen över **konsekvenser** av planerade arbeten inom Slussenområdet
  - iv. Konsekvenser för *vattenmiljön* (bottenfauna och fiskbestånd, föroreningsbelastning, grumling)
    - presentation av förslag till *Kontrollprogram vattenverksamhet – ytvatten*
    - presentation av villkor V4, V6 och V7
  - v. Konsekvenser för *fiskvandring* inom Slussenområdet
  - vi. Konsekvenser för *andra verksamheter* i området (sjöfart och hamnverksamhet, risker)
18. Sökanden **sammanfattar** lämnade villkorsförslag
  - V2 – buller och stömljud
  - V3 – kulturbyggnader
  - V4 – ytvatten
  - V5 – grundvatten
  - V6 – mätning av sjöbotten
  - V7 – grumlande arbeten
  - förslag till **bemyndigande**
19. **Remissinstanser** m.fl. ges möjlighet att lämna kommentarer, synpunkter m.m. med anledning av Stadens anförande om planerade arbeten i Söderström.

20. Sökanden presenterar **plan för syn** inom Slussenområdet.
21. **Remissinstanser** m.fl. ges möjlighet att lämna kommentarer, synpunkter m.m. med anledning av Stadens förslag till syn.

Tisdagen den 22 oktober kl. 09.00 (vecka 2, dag 1).

SYN – SLUSSENOMRÅDET

- 09.00-   - Eventuellt båttur genom Söderström och Hammarbyslussen
12.00
- 13.00-   - Syn på land
16.00

Onsdagen den 23 oktober 2013 kl. 09.00 (vecka 2, dag 2)

SYN – REGIONALT

- 09.00-**   Bussresa runtom Mälaren
16.00

Torsdagen den 24 oktober (vecka 2, dag 3).

RESERVDAG FÖR SYN

Tisdagen den 29 oktober kl. 09.00 (vecka 3, dag 1), Bankettsalen

PLANERADE ARBETEN I SLUSSENOMRÅDET, forts.

22. Genomgång av utestående frågor m.m. beträffande punkterna 16,17, 18

Onsdagen den 30 oktober kl. 09.00 (vecka 3, dag 2), Bankettsalen

NY REGLERING AV MÄLAREN

23. Sökanden repeterar **bakgrunden** till den nya vattenhushållningen (med hänvisning till vad som redogjorts för dag 1), bl.a.

- Klimat- och sårbarhetsutredningen
- Stora översvämningsrisker runt Mälaren

Klargörande frågor från remissinstanser m.fl.

24. Sökanden beskriver den **nya vattenhushållningen**

- Syften och intresseavvägningar
- Alternativa regleringsförslag (Fas 1, 2, 3 osv.)
- Föreslagen vattenhushållning och viktiga ställningstaganden

Klargörande frågor från remissinstanser m.fl.

25. Sökanden presenterar de **nya vattenhushållningsbestämmelserna**

- Presentation av villkoren H1, H2

Klargörande frågor från remissinstanser m.fl.

26. Sökanden redogör för **konsekvenserna** av den nya regleringen

- i. Konsekvenser för *dricksvatten*
- ii. Konsekvenser för *sjöfart och hamnar*
  - o föreslagna skyddsåtgärder
- iii. Konsekvenser för *bebyggelse och infrastruktur på land*

- iv. Konsekvenser för *kulturmiljön (strandnära och under vatten)*
- v. Konsekvenser för *friluftsliv och rekreation*
  - föreslagna skyddsåtgärder
- vi. Erosion på *vattenanläggningar*
  - föreslagna skyddsåtgärder (redogörs för närmare under punkterna 13 och 34)

Klargörande frågor från remissinstanser m.fl.

Torsdagen den 31 oktober kl. 09.00 (vecka 3, dag 3), Bankettsalen

NY REGLERING AV MÄLAREN, forts.

- 27. Sökanden fortsätter redogörelsen för **konsekvenserna** av den nya regleringen
  - vii. Konsekvenser för *naturmiljö* och *Natura 2000* (strandnära ekosystem, svärmlövskogar)
    - inkl. redogörelse över planerad utrivning av Askö-Tidö vallen
  - viii. Konsekvenser för *fisk och fiske* (fiskbestånd i Mälaren, yrkes- och fritidsfisket runt Mälaren och i Stockholms ström)
  - ix. Konsekvenser för *jord- och skogsbruk* (jordbruks-, åker- och betes- och skogsmarker)
    - bedömning av skada och ersättningsberäkning
  - x. Konsekvenser för *vattenmiljön i Östra Mälaren och Saltsjön*
28. **Remissinstanser** m.fl. ges möjlighet att lämna kommentarer, synpunkter m.m. med anledning av Stadens anförande om ny reglering av Mälaren.

**Fredagen den 1 november (vecka 3, dag 4), Ordenssalen
RESERVDAG**

NY REGLERING AV MÄLAREN, forts.

29. Ev. fortsatt genomgång av remissinstansers m.fl. kommentarer och synpunkter på den nya regleringen.

Tisdagen den 5 november kl. 09.00 (vecka 4, dag 1), Ordenssalen

NY REGLERING AV MÄLAREN, forts.

30. Sökanden redogör för den nya regleringens påverkan på **energiutvinning**
31. Remissinstanser m.fl. ges möjlighet att lämna kommentarer, synpunkter m.m. hänförligt till påverkan på energiutvinning.
32. Sökanden redogör för sin inställning till **sakkunnigförordnande**
33. Remissinstanser m.fl. ges möjlighet att lämna kommentarer, synpunkter m.m. beträffande förordnande av sakkunnig.

ÖVRIGA ARBETEN OCH ÅTGÄRDER

34. Sökanden redogör för sökt vattenverksamhet **utanför Slussenområdet** vid:
- Hammarbyslussen
  - Maren
  - Erosionsskydd vid broar och sjöledningar utanför Slussenområdet
  - Masshantering (samma principer som inom Slussenområdet)

Klargörande frågor från remissinstanser m.fl.

35. Sökanden redogör för **konsekvenserna** av ovanstående åtgärder

- i. Konsekvenser för vattenmiljön
  - ii. Konsekvenser för sjöfart
36. **Remissinstanser** m.fl. ges möjlighet att lämna kommentarer, synpunkter m.m. med anledning av Stadens anförande beträffande övrig vattenverksamhet.

Onsdagen den 6 november kl. 09.00 (vecka 4, dag 2), Ordenssalen

ÖVRIGA ARBETEN OCH ÅTGÄRDER

37. Sökanden redogör för föreslagna **temporära hushållningsbestämmelser**
- Presentation av villkor H3
  - Förslag till bemyndiganden
38. **Remissinstanser** m.fl. ges möjlighet att lämna kommentarer, synpunkter m.m. med anledning av Stadens anförande beträffande temporära hushållningsbestämmelser.
39. Sökanden sammanfattar **miljökonsekvenserna** av den ansökta verksamheten:
- **vattenverksamhet** (såväl yt- som grundvatten) inom och utanför Slussenområdet
  - föreslagen **ny reglering/ny vattenhushållning** av Mälaren

Klargörande frågor från remissinstanser m.fl.

40. **Villkorsdiskussion** baserat på sökandens slutliga villkorsförslag (inklusive förslag till bemyndiganden)
- Frågor, kommentarer, yrkanden m.m. från remissinstanser m.fl.
41. Sökanden sammanfattar **tillåtligheten** av den sökta verksamheten

- allmänna hänsynsregler
- andra tillämpliga tillåtlighetsregler
- igångsättningstid
- arbetstid
- tid för att anmäla oförutsedd skada
- verkställighetsförordnande
- tidsplan

Frågor och kommentarer från remissinstanser m.fl.

Torsdagen den 7 november kl. 09.00 (vecka 4, dag 3), Bankettsalen

SLUTANFÖRANDEN

Samtliga parter slutför sin talan

Fredagen den 8 november kl. 10.00 (vecka 4, dag 4), Bankettsalen

SLUTANFÖRANDEN, forts

42. **Rättegångskostnader**
43. **Prövningsavgift.**
44. **Förhandlingen avslutas. Tid för dom.**